

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CXLVI. — Izdan in razposlan 19. dne avgusta 1917.

Vseblina: (Št. 341 in 342.) 341. Ukaz o zasegi maka. — 342. Ukaz, s katerim se prepoveduje porabljanje čebelnj med, sadje, sadne izdelke in zaostanke sadja za izdelovanje piva.

341.

Ukaz voditelja trgovinskega ministrstva v porazumu z ministrom za notranje stvari in z voditelji ostalih udeleženih ministrstev z dne 16. avgusta 1917. l.

o zasegi maka.

Na podstavi zakona z dne 24. julija 1917. l. (drž. zak. št. 307) se ukazuje tako:

§ 1.

Zaloge maka, kar jih je v tuzemstvu, ko dobi ta ukaz moč, ter tuzemski pridelek maka leta 1917, so zasežene v prid državi. Ta zasega nastopi gledé zalog, kar jih je, takoj, gledé letošnjega pridelka, ko se spravi mak.

Od te zasege so izvzete:

- a) zaloge lastnega pridelka, ki so v posesti pridelovalca in ki ne presegajo množine 5 kg,
- b) zaloge, ki so v posesti države ali vojaške uprave.

Pod a) imenovane zaloge pa se ne smejo otujevati.

§ 2.

Zasega ima učinek, da se zaseženo blago ne sme niti porabljanjati, podelovati, použiti, pokladati, niti prostovoljno ali prisilno prodati, tudi ne kupovati, ako se ne ukrenejo drugi zaukazi v tem ukazu ali s posebnimi odredbami trgovinskega ministra v porazumu s poljedelskim ministrom.

Kupne in dobavne pogodbe o maku, ki še niso izpolnjene, preden dobi ta ukaz moč, so brez moči, kolikor nasprotujejo predpisom tega ukaza.

Pravica zahtevati izpolnitev ali odškodnino zaradi neizpolnjene pogodbe se ne more uveljavljati.

Zahteve zaradi neizpolnjene pogodbe, ki so nastale pred pričetkom veljavnosti tega ukaza, ostanejo neizpremenjene; toda kupec ne more zahtevati izpolnitve, temveč le odškodnino.

§ 3.

Za prevzemanje zaseženega blaga je določeno avstrijsko središče za olje in mast d. dr. na Dunaju, I., Seitzergasse 1. To središče je dolžno zaseženo blago kupiti in čim prej odvzeti.

§ 4.

Prevzemna cena znaša K 200.— za 100 kg maka, čiste teže, loko na železniško postajo, ki je najbližja kraju skladišča zalog, v kupčevih vrečah.

Ta cena se umeva za zdravo, suho, trgovinsko-običajno preračunano in ne zaduhlo (uzansno) blago. Plača se v gotovini, kadar se pokaže oddajno potrdilo železniškega urada (duplikatni vozni list).

Ako se o višini cene za blago, ki ne ustreza gornjim zahtevam, ne doseže dogovor med stranmi, jo določi v okviru prevzemne cene, privzemši stranke, okrajno sodišče, v čigar okolišju je blago, v nespornem postopanju, zaslišavši izvedence. V tem primeru mora avstrijsko središče za olje in mast d. dr. ob prevzetju začasno v gotovini plačati ceno, ki jo je ponudilo. Odločba okrajnega sodišča se more v osmih dneh izpodbijati z rekurzom. Zoper odločbo druge stopnje ni dopusten nadaljen pravni pomoček.

V koliko mora stroške postopanja povrniti ena izmed strank ali jih je deliti med stranke, odloči sodišče po svobodnem preudarku. Dolžnost dobave se ne odlaga s sodnim postopanjem.

§ 5.

Posestnik zaseženega blaga je dolžen prodati blago avstrijskemu središču za olje in mast d. dr. po ustanovljenih cenah in pogojih (§ 4). Nadalje je dolžen poslati avstrijskemu središču za olje in mast d. dr. na zahtevanje enega ali več poprečnih poskusov, da se preskusi blago. Končno je dolžen blago stvarno hraniti in dobro ravnati z njim dotlej, da se prevzame.

Makovo seme se mora dobiti najdalje do 15. dne januarja 1918. l.

Zaloge, kar jih je že ob času, ko dobi ta ukaz moč, morajo njih posestniki najkasneje v 14 dneh po tem času, zaloge, ki so iz pridelka leta 1917, pa najdalje v 8 dneh potem, ko se dobé, z navedbo množine in kraja skladišča naznaniti avstrijskemu središču za olje in mast d. dr.

§ 6.

Učinek zasege se konča:

1. z oddajo zalog avstrijskemu središču za olje in mast d. dr.,

2. s prisilnim odvzetjem.

§ 7.

Železnice, parnoplovstvena podjetja in pošte smejo sprejemati pošiljateve maka v prevoz le tedaj, ako je voznim listinam za vsako pošiljatev pridejano prevozno potrdilo, ki ga je izdalo avstrijsko središče za olje in mast d. dr. po priloženem vzorcu.

Za pošiljateve vojaške uprave, za pošiljateve iz carinskega inozemstva, iz Ogrskega, iz Bosne ter Hercegovine ter za pošiljateve, ki so bile že izročene v prevoz, ko dobi ta ukaz moč, ni treba takih prevoznih potrdil.

§ 8.

Ako se posestnik brani prodati svoje zasežene zaloge maka avstrijskemu središču za olje in mast d. dr., mora politično oblastvo I. stopnje, v čigar okolišju so zaloge, razsoditi o dolžnosti, da se oddadó zaloge, in, ako treba, odrediti, da se prisilno odvzamejo na posestnikove stroške.

Razsodba ima moč zoper vsakega, ki ima pravice do zalog.

§ 9.

Ako se prisilno odvzamejo zaloge, je odbiti 10 odstotkov od prevzemne cene. Ako posestnik ali njegovo bivališče ni znano ali ako naj služi cena za zažostitev zahtev tretjih oseb iz stvarnih pravic, je ceno položiti na sodišču.

Prisilno odvzete zaloge mora njih zadnji posestnik brezplačno hraniti in stvarno ohraniti dotlej, da se odpeljejo.

§ 10.

Avstrijsko središče za olje in mast d. dr. mora zasežene zaloge maka, ki jih je kupilo, odkazati v podelovanje tistim izdelovalcem olja, ki mu jih oznameni vojna zveza industrije za olje in mast.

Z odobrenjem trgovinskega ministrstva (§§ 2 in 14 ministrstvenega ukaza z dne 8. aprila 1916. l. [drž. zak. št. 94]) odkazuje vojna zveza industrije za olje in mast porabnikom dobljeno makovo olje in ustanavlja ceno, po kateri jim mora avstrijsko središče za olje in mast d. dr. oddajati makovo olje.

Oljčne krovajce mora avstrijsko središče za olje in mast d. dr. izročati središču za krmila po ceni, ki jo določi poljedelsko ministrstvo v porazumu s trgovinskim ministrstvom.

Središče za krmila mora dati tistim kmetovalcem, ki so se na podstavi razglasa poljedelskega ministrstva z dne 8. februarja 1917. l. (drž. zak. št. 50) s prostovoljno zglasitvijo zavezali sejati mak, na razpolaganje 25 kg oljčnih tropin (krovajcev) po 40 K za 100 kg za vsakih 100 kg izročenege maka za potrebo njihovega gospodarstva.

§ 11.

Avstrijsko središče za olje in mast d. dr. je dolžno od nakupljene skupne množine maka do 30. dne aprila 1918. l. pridržati najmanj 1000 metrskih stotov, da se eventualno porabijo za semenje.

Prošnje za prepustitev semenja je poslati pravočasno vojni zvezi industrije za olje in mast na Dunaju, I., Seitzergasse št. 1, in navesti potrebno množino in izmero površine, ki se poseje. Ako se še zaprosi, preden prevzame središče za

olje in mast d. dr. zasežene zaloge, mora vojna zveza industrije za olje in mast pustiti prosilcu primerno množino semenja iz njegovih lastnih zalog.

§ 12.

Prestopke tega ukaza in vsako sodelovanje ob preprečenju dolžnosti, ustanovljenih v njem, kaznuje politično oblastvo na denarju do 20.000 K ali z zaporom do 6 mesecev, ako ta dejanja ne spadajo pod strožjo kazen. Te kazni se morejo nalagati tudi druga poleg druge. Vrhutega se more izreči, da zapadejo zaloge maka, na katere se nanaša kaznivo dejanje, in ako se je storil prestop v izvrševanju obrti, da je dotičnik izgubil obrtno pravico.

§ 13.

Ta ukaz dobi moč dne, katerega se razglasi.

Toggenburg s. r.

Mataja s. r.

Banhans s. r.

Schauer s. r.

Ertl s. r.

Prevozno potrdilo za mak.

Pošiljačevo ime
v ima pravico poslati
..... kg maka,
in sicer v času od do
od (ime pošiljalne postaje)
v (ime namembne postaje)
po (železnici, parniku ali pošti) na naslov (prejemnikovo ime in stanovališče)
.....

Na Dunaju, dne 191.. l.

Vojna zveza industrije olja in masti.

To potrdilo je trpežno priložiti vozni listini.

Da je potrdilo pridejano, je zaznamovati v vozni listini.

Potrdilo naj odvzame namembna postaja.

342.

Ukaz urada za prehranjevanje ljudi z dne 17. avgusta 1917. l.,

s katerim se prepoveduje porabljeni čebelni med, sadje, sadne izdelke in zaostanke sadja za izdelovanje piva.

Na podstavi zakona z dne 24. julija 1917. l. (drž. zak. št. 307) se ukazuje:

§ 1.

Prepoveduje se porabljeni čebelni med, nadalje sadje in sadne izdelke za izdelovanje piva.

§ 2.

Prestopke tega ukaza kaznuje politično okrajno oblastvo z denarnimi kaznimi do 20.000 kron ali z zaporom do 6 mesecev.

Ob kaznovanju se more razsoditi tudi na izgubo obrtne pravice za vedno ali na določen čas.

V kazenski razsodbi se more tudi izreči, da so predmeti, na katere se nanaša kaznivo dejanje, zapadli v prid državi.

§ 3.

Ta ukaz dobi moč 3. dan po razglasitvi.

Höfer s. r.

